

ת"פ 22588/07/13 - מדינת ישראל - משרד האנרגיה והמים נגד פז חברת נפט בע"מ, מקיטון אבנר - שירותי ניהול בע"מ, אבנר מקיטון

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 22588-07-13 משרד האנרגיה והמים - מדינת ישראל נ' פז חברת נפט בע"מ ואח'
תיק חיצוני:

מספר בקשה: 3

מדינת ישראל - משרד האנרגיה והמים

1. פז חברת נפט בע"מ 2. מקיטון אבנר - שירותי ניהול
בע"מ 3. אבנר מקיטון

בפני כב' השופט מוחמד עלי
המאשימה
נגד
הנאשמים

החלטה

1. בפניי בקשת הנאשמים לקבלת חומר חקירה לפי סעי' 74 ולחילופין לפי סעי' 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: **סוד"פ**), בגדרה מבוקש כי המאשימה תמציא להם מידע ומסמכים כלהלן: פירוט המקרים מאז שנת 2009 ועד היום בהם התגלו כמויות מים המהולות בדלק מעבר למותר וכן מידע לגבי תיקי חקירה שנפתחו בגין כך וכתבי אישום שהוגשו; נתונים לגבי עשרת המקרים שדווחו במסגרת אחת משיבות ועדה הכלכלה של הכנסת על ידי מנהל מינהל הדלק במשרד האנרגיה והתשתית בהם שווק סולר שאינו עומד בדרישות התקן; ומידע בדבר חקירה פלילית שנפתחה, אם נפתחה, בגין מקרה שתואר באחד מפסקי הדין של בית המשפט לתביעות קטנות שצוין בבקשה.

2. ברקע הבקשה, כתב אישום שהוגש נגד הנאשמים שבו יוחסו להם עבירות של מכירת דלק שאינו עומד בדרישות לשם הנעת רכב מנועי ואי קיום הוראות תקן רשמי. בכתב האישום נטען כי ביום 3.3.2009 ניטלה דגימת סולר תחבורה ממשאבת הסולר בתחנת הדלק שבבעלות נאשמת 1, המנוהלת על ידי נאשמת 2 באמצעות המנהל האחראי - נאשם 3, והבדיקה העלתה כי הסולר אינו עומד בדרישות התקן מאחר והכיל מים מעבר לשיעור המרבי המותר בחוק.

3. את המידע המבוקש מבקשים הנאשמים כדי לבסס טענה של אכיפה בררנית. לטענתם, מבירור שערכו במאגרים המשפטיים עולה כי בעוד שבעבר הוגשו כתבי אישום שעסקו בחריגה מן התקן על ידי הימצאות אוקטן נמוך או ערבוב מספר סוגי דלק, לא נמצאו כתבי אישום בגין דלק שנמנהל במים. לגישת

הנאשמים כתב האישום בתיק זה הוא היחיד בו ננקטו הליכים פליליים בגין מהילת מים בסולר. עוד טוענים הנאשמים כי באחד מדיוני ועדת הכנסת דווח על עשרה מקרים של שיווק דלק בניגוד לתקן, ויש לקבל מידע אם במקרים אלו נפתחו הליכים פליליים אם לא. בבקשת הנאשמים הועלו טענות נוספות שחורגות מגדר הדיון בבקשה וגולשות אל גוף ההגנה שמעלים ומשכך אין צורך לפרטן כאן.

4. המאשימה מתנגדת לבקשה. לטענתה המידע המבוקש אינו מהווה חומר חקירה, באשר הקשר בין המידע המבוקש לבין האישומים רחוק וקלוש; המידע אינו רלוונטי והבקשה אינה אלא מעשה "דיג" פסול. לשיטת המאשימה אף מהבקשה עולה כי ננקטים פעולות אכיפה בגין מהילת דלק ואין זה מעלה או מוריד, אם המדובר במהילת סוגי דלק או במהילת דלק במים. נטען כי גם במקרים של מהילת דלק במים מוגשים כתבי אישום והגשת כתב האישום בתיק זה אינה חורגת מהמדיניות הנוהגת. עוד טוענת המשיבה כי החומר המבוקש הוא תרשומת פנימית וככזה אינו מהווה חומר חקירה, וכי על הנאשמים לפנות בערוצים המשפטיים הנכונים לשם קבלת הנתונים המבוקשים.

5. הנאשמים הגישו תשובה שבה חזרו על טענותיהם בבקשה, תוך שהם מתייחסים לטענות שהועלו בתגובת המאשימה ומבקשים לדחותן.

6. לפני שאדון בגוף הבקשה, מן הראוי להקדים ולהעיר שתי הערות דיוניות.

הראשונה לגבי גדר הדיון בבקשה, האם לפי סעי' 108 או 74 לחסד"פ. בהחלטה מפורטת שניתנה על ידי בתיק בע"ח 38064-01-14 **וויט נ' מדינת ישראל** ([פורסם בנבו], 3.3.2014) (להלן: עניין **וויט**) קבעתי כי סעי' 108 לחסד"פ הוא המסגרת המשפטית הראויה לדיון בבקשות מסוג הבקשה מושא הדיון כאן, זאת משום שהבקשה מכוונת לקבלת מידע הקשור בתפקידה של התביעה כמופקדת על מדיניות ההעמדה לדין ככלל ולא בתיק הספציפי, והמידע המבוקש אינו מצוי בליבתו של העניין ואינו נוגע לראיות שנאספו נגד הנאשם הספציפי במקרה הספציפי. ראו סעיפים 23,24 ו-25 בהחלטה בעניין וויט.

השניה נוגעת למסגרת המשפטית לדיון. בעניין וויט הבהרתי כי יש להעדיף את הדרך הקבועה בחסד"פ (בין אם לפי סעי' 108 ובין לפי סעי' 74) על פני הדרך הקבועה בחוק חופש המידע, זאת בשל יעילותה ומאחר ובנקיטת דרך זו יש כדי להתאים את הדיון למידותיה של המטרה הספציפית העומדת בבסיס קבלת המידע; ניהול ההליך הפלילי. גם בעניין זה ראו הפירוט בהחלטה בעניין וויט, סעי' 13-16. מכאן שאין לקבל את טענת ב"כ המאשימה כי על הנאשמים לנקוט בדרכים אחרות ולא באמצעות חסד"פ לשם קבלת המידע המבוקש.

7. אעיר כי ב"כ הצדדים חרגו בחלק מטענותיהם מגדר המחלקות המצומצם העומד לעת הזו על הפרק - קבלת נתונים ומידע לגבי העמדה לדיון בסוג מסוים של נסיבות; פגם בדלק לאחר שנמצא כי הוא מהול במים. יש להתמקד בעיקר - הבקשה לקבלת המידע ולא מעבר לכך.

8. המידע המבוקש נועד כדי לאפשר לנאשמים לבסס טענה אפשרית של אכיפה בררנית, טענה הנמצאת תחת אשכול הטענות של הגנה מן הצדק. זוהי טענה שמוכרת בדין והמידה הרלוונטי לביסוסה (או להפרכתה) מצוי כמעט באופן בלעדי ברשות המאשימה.

9. מהבקשה ומהתגובה אין לדעת מה השוני המהותי, ובכלל זה מידת החומרה והנזק שיכול להיגרם, בין סוגי דלקים שנמחלו לבין דלק שנמחל במים (מעבר לסף המרבי), אם כי בשני המקרים המדובר בהפרה של הוראות התקן ומכאן הפרה של הוראות הדין. ייתכן ואין נפקות לכך, ייתכן שיש בסיס להבחנה בין שני המקרים וייתכן שהבחנה כזו היא עניינית. אילו הניחה המאשימה תשתית ואילו הדברים היו מתחדדים, יכול והיה מקום לדחות את הבקשה.

9. הנאשמים הביאו נתונים ראשוניים לפיהם - על פי הנתען - אין המאשימה נוהגת לנקוט בהליכים פליליים נגד תחנות דלק בהם נמצאו בדלק רמות מים מעל המותר. זאת הם מבקשים ללמוד מהעדר מקרים שפורסמו במאגרי המידע המשפטי. מנגד ולמרות שבידי המאשימה המידע הרלוונטי, היא הסתפקה בטיעון כללי לפיו היא נוהגת לאכוף את החוק גם במקרים בהם נמצא דלק המהול במים מעל המותר, מבלי שתתמוך את טענותיה העובדתיות בראיות כלשהן.

10. בסע' 31 להחלטה בעניין וויט ציינתי כי: **"די בבסיס ראשוני לחשד לקיומה של תוצאה מפלה, ואין צורך בתשתית ראייתית כטענת המשיבה לשם קבלת המידע המבוקש", והוספתי וקבעתי ש"הואיל וכל שנדרש להשגת נתונים הוא בסיס ראשוני לחשד לקיומה של תוצאה מפלה, הרי המשיבה יכולה להפריך חשד זה על נקלה, ככל שהחשד אינו מבוסס, לדוגמה: על ידי הבאת מקרים בעלי נתונים זהים בהם כן נאכפה העבירה".**

נראה כי הנאשמים הצליחו להצביע על בסיס ראשוני, אם כי בדוחק, לחשד לקיומה של תוצאה מפלה לכאורה אולם מנגד, ולמרות שבידי המאשימה יכולת להפריך חשד זה, כך לדבריה, לא השכילה לעשות כן. אילו המאשימה הייתה מציגה ולו מספר מצומצם של מקרים בהם הוגשו כתבי אישום בנסיבות הדומות למקרה שבפניי, יכול להיות שהחשד היה מופרך וכך הבקשה הייתה מתייתרת. לא כך נהגה המאשימה.

11. אין לומר כי הנתונים שנתבקשו על ידי הנאשמים אינם רלוונטיים, שכן הם נועדו כדי לבסס טענה של אכיפה בררנית - טענה המוכרת בדין. אין גם לקבל את טענת המאשימה כי המדובר הוא בתרשומת פנימית שאין להתיר חשיפתה לנאשמים. הנתונים המבוקשים נוגעים לפועלה של הרשות- המאשימה בעניין העמדה לדין. המדיניות עצמה, אינה עניין פנימי של המאשימה. אלה נתונים המצויים בידי רשות ציבורית והם צריכים להיות נחלת הכלל, בהעדר טעם מבורר המצדיק להסתיר מעיני הציבור, לא כל שכן מנאשמים בהליך פלילי להם אינטרס בהוכחת חפותם על קשת משמעויותיה.

12. יש אפוא, לאפשר לנאשמים לקבל נתונים מהמאשימה המתייחסים להעמדה לדין בגין עבירות הנוגעות לגילוי דלק המהול במים. מתגובת המאשימה עולה כי אישומים כאלה הוגשו (סע' 12 לבקשה) - ואני מניח כי טענה זו נטענה לאחר בדיקה, על כן לא תהיה כל הכבדה על המאשימה להמציא את הנתונים. עם זאת, אין לקבל את הבקשה במלואה ועל כל רכיביה. אשר למקרים שדווחו בישיבת ועדת הכנסת - בדין ניתן לסבור כי קיים קושי כעת, לאתר אותם מקרים ספציפיים (ככל שהם אכן מקרים ספציפיים), ולתור, בחלוף מספר שנים, אחר המקרים אליהם התכוון מנהל מינהל הדלק. דומה כי נוכח הצו שניתן בהחלטה זו, אין גם צורך בכך. אין גם מקום להורות על מסירת נתונים לגבי המקרה הספציפי שנדון בבית המשפט לתביעות קטנות; הן בשל הקושי לאתר מקרה ספציפי כזה או אחר וההכבדה שיכולה להיגרם כתוצאה מכך והן משום שאין להשקיף על קיומה של מדיניות במשקפיים צרים של מקרה בודד אחד, אלא שיש להשקיף על התמונה בכללותה.

13. סוף דבר, אני מחליט לקבל את הבקשה בחלקה ומורה למאשימה להמציא לב"כ הנאשמים, תוך 30 ימים מהיום (ימי הפגרה במניין), כתבי אישום שהוגשו בגין עבירות שבבסיסן אספקת דלק (מכל סוג שהוא) שנמהל במים מעל למידה המותרת, בתקופה שבין השנים 2009 עד 2013, זאת עד חמישה כתבי אישום בכל שנה. כתבי האישום יומצאו ללא ציון שמות או פרטים מזהים נוספים. ככל שיתברר שלא הוגשו כתבי אישום כאמור, תודיע המאשימה בהתאם.

המזכירות תשלח החלטה זו לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ג תמוז תשע"ד, 21 יולי 2014, בהעדר הצדדים.